

АНАЛІЗ СЕГМЕНТУ ВІТЧИЗНЯНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ АНТИРЕТРОВІРУСНИХ ПРЕПАРАТІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ТЕРАПІЇ ПЕРШОГО РЯДУ ВІЛ ТА СНІДУ

Панфілова Г. Л.¹, Єфремова В. В.²

¹*Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна*

²*ДЗ «Луганський державний медичний університет»,
м. Рубіжне, Україна*

panf-al@ukr.net, andreichuklika@gmail.com

Проблема поширення ВІЛ/СНІДу у всьому світі взагалі та в Україні зокрема, попри функціонування організацій із протидії їх розповсюдженню, залишається актуальною і на сьогодні. Систематичне проведення статистичного аналізу та тестування інфікованих осіб, безумовно є одним із визначальних напрямків у боротьбі з ВІЛ та СНІДом, однак не меншої уваги заслуговує аспект фармацевтичного забезпечення необхідними лікарськими засобами даної категорії населення. Терапія антиретровірусними препаратами є невід'ємною умовою надання медичної допомоги особам із ВІЛ, адже якість та тривалість життя таких осіб залежить саме від постійного застосування препаратів, що пригнічуюватимуть вірусну активність. Тому метою нашого дослідження був визначений аналіз українському фармацевтичному ринку за сегментом антиретровірусних препаратів, які використовуються у першого ряду фармакотерапії ВІЛ та СНІДу.

Безумовно, на даний момент існує проблема забезпечення та використання оптимальних лікарських засобів із антиретровірусною активністю у дітей, вагітних жінок і жінок у період лактації, але варто підкреслити, що переважна частина населення, що знаходиться на обліку як ВІЛ-позитивні особи представлена саме дорослими особами працездатного віку. Тим не менш, сумною тенденцією є зростання поширення ВІЛ та СНІДу серед підлітків, тому вважаємо доречним розглянути асортимент фармацевтичної продукції для терапії першого ряду саме цих категорій населення.

Згідно клінічної настанови проведення антиретровірусної терапії після узгодження із пацієнтом усіх аспектів лікування: кратність прийому, тривалість, дозовий режим, ймовірність і типи побічних реакцій, моніторинг ефективності та інших, можна розпочинати застосування лікарських препаратів. Для дорослих комбінація першого ряду представлена двома нуклеозидними інгібіторами зворотньої транскриптази та нуклеозидним інгібітором зворотньої транскриптази або інгібітору інтегрази.

За даними Державного реєстру лікарських засобів України на сьогодні зареєстровано лише два препарати тенофовіру у вигляді таблеток від фармацевтичних виробників Лаурус Лабс Лімітед та Гетеро Лабз Лімітед. Потужності обох підприємств знаходяться в Індії.

Препарати ламівудину представлені у вигляді таблеток (вітчизняні виробники: ПрАТ «Технолог», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»; іноземні (Індія) – Мікро Лабс Лімітед, Ауробіндо Фарма Лімітед - Юніт III, Гетеро Лабз Лімітед), таблетки для пероральної суспензії (Ципла Лтд, Індія), розчин оральний (ПрАТ «Технолог», Україна; Гетеро Лабз Лімітед, Індія). Різноманітність лікарських форм дозволяє підібрати оптимальну дозу та режим застосування, а також дозволяє використовувати рідкі лікарські форми при утрудненому ковтанні або патологіях шлунково-кишкового тракту.

Емтрицитабін як монопрепарат в Україні незареєстрований, однак входить до складу комбінованих лікарських засобів у вигляді таблеток, зокрема Емтрицитабін/Тенофовір КРКА (КРКА, д.д., Ново место, Словенія), Трастива (Гетеро Лабз Лімітед, Індія), Тавін-Ем, Вонафір (Емкур Фармасьютикалс Лтд, Індія), Тенохоп-Е, Мактривір (Маклеодс Фармасьютикалс Лімітед, Індія), Трувада, Генвоя (Гілеад Сайєнсиз Айеленд ЮС, Ірландія).

Ефавіренц представлений на вітчизняному фармацевтичному ринку як основний компонент у складі лікарських засобів: Ефервен (Індастріз Лімітед, Індія), Еффахоп 600 (Маклеодс Фармасьютикалс Лімітед, Індія), а також як допоміжний компонент у комбінованих препаратах емтрицитабіну.

Таким чином, станом на жовтень 2020 року в Україні зареєстровані препарати для антиретровірусної терапії першого ряду, що дозволяє ними забезпечувати належним чином ВІЛ-інфікованих осіб. Однак залишається відкритим ряд питань щодо використання різних лікарських форм і схем дозувань. Зокрема, на вітчизняному фармацевтичному ринку емтрицитабін зареєстрований лише як компонент комбінованих препаратів, що суттєво ускладнює можливість зміни дозового режиму за такої потреби. Глибокий аналіз ринку сучасних антиретровірусних лікарських засобів дозволить оцінити потенційний рівень надання медичної допомоги особам з ВІЛ/СНІДом. Варто акцентувати увагу на тому, що дана фармакологічна група препаратів призначається пожиттєво, тому відсутність антиретровірусних засобів у необхідній кількості та комбінаціях практично означатиме вирок для ураженої категорії населення, що суттєво вплине на соціально-економічний і демографічний стан України.